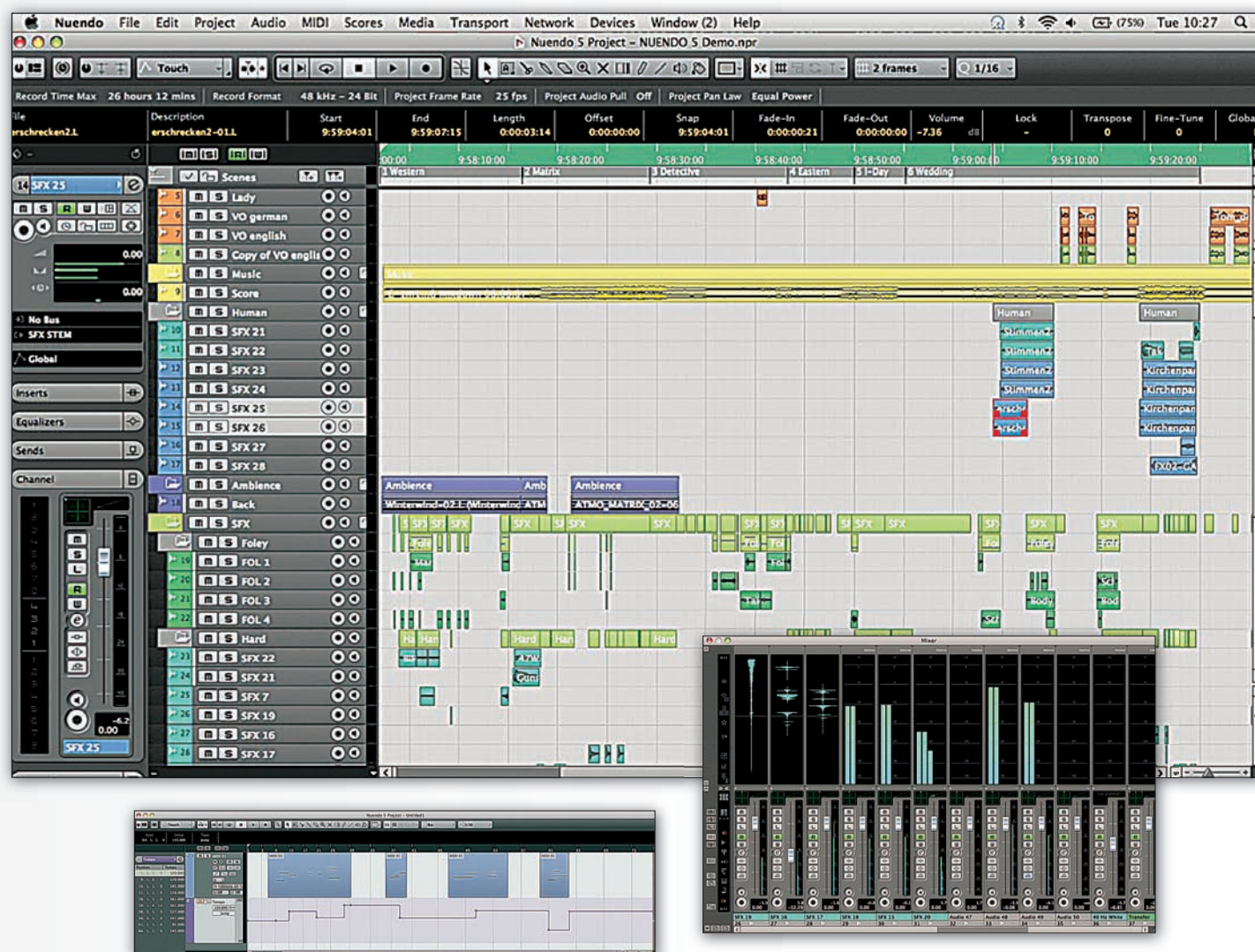

Audio software

STEINBERG NUENDO 5

Daniel Zahradniček
studiopraha@gmail.com

Kariéru programátorské dvojice Karl Steinberg a Manfred Rürup začíná v roce 1984 úspěšný prodej necelé padesátky kopií jejich softwaru Multitrack Recorder pro Commodore 64. O pět let později se pod rodným jménem Cubit o revoluci postará první Cubase a v roce 1991 se součástí sekvenceru stávají i audio stopy. Přestože nárůst výkonu počítačového hardwaru dnes prakticky stírá rozdíl, donedávna byl Cubase pro některé jen „MIDI sekvencer, co umí i audio“. Odpovědí firmy Steinberg (i v rámci soupeření s konkurenčním ProTools firmy Digidesign, dnes Avid Pro Tools) bylo početí mladšího bratra. Tak v roce 2000 přišlo na svět první Nuendo, audio editor „co umí MIDI taky“. Jeho vlastní profilace ve světě studiového software sice nebyla zcela jednoduchá, první krůčky vratké, ale po přelomových verzích Nuendo 3 (2005) a 4 (2007) je zde od letošního léta aktuálně zřejmě nejvýkonnější, plně profesionální editor pro zvukovou postprodukci.

Doporučená**cena:** 46 990,- Kč**Distributor:** DISK Multimedia s.r.o.

Sokolská 13, 680 01 Boskovice

Tel.: 516-454-769

disk@disk.cz, www.disk.cz

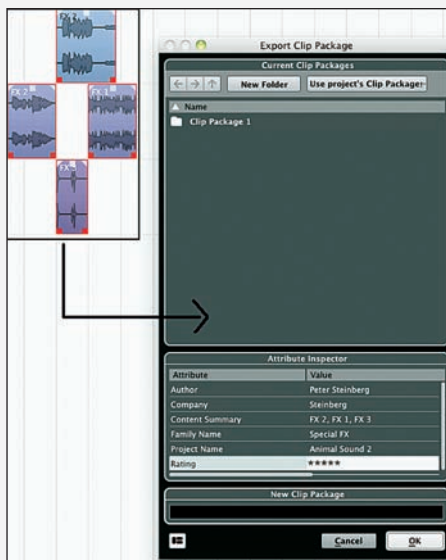
Nuendo 5 přináší neomezený počet audio stop se záznamem v rozlišení až 192 kHz a 32bitovou plovoucí tečkou a prakticky si „musíte“ vystačit se 256 vstupy a kanály „Group“ v rámci projektu. Minimální/doporučenou konfiguraci naleznete v samostatné části, pro toho, kdo by si chtěl software nejprve důkladně otestovat sám, je přínosné, že i několik let starý počítač (2 GHz, 1 GB RAM) s např. dodnes oblíbenými Windows XP postačí na ukázkou toho, co je nového. Pro tyto zájemce Steinberg nabízí „plnou“ (funkcemi, výkonem ani možnostmi exportu nelimitovanou) 120denní Trial verzi.

Kromě toho, že Nuendo 5 je optimalizované pro chod na počítačích s vícejádrovými procesory (v oblasti plně profesionální praxe dnes již prakticky nutnost), 64bitová nativní podpora Windows 7 zvyšuje původní limit 2 GB adresovatelné paměti RAM na (zatím teoretický) 1 TB. V současné době jsou sestavy s například 4/8 GB paměti „příjemným standardem“, který dává prostor maximálnímu využití možností nového softwaru (nicméně, neustále se rozrůstající (do velikosti i rozlišení) nové VST „sample libraries“ (jako třeba EastWest) během pár let posunou tuto hranici zase na dvojnásobek). Nové vylepšení někdy může přinést trable se zpěnou kompatibilitou a ne veškeré pluginy desítek různých VST výrobců jsou již k dispozici v 64bit verzi – o to se postará interní **VST Bridge**. Umožní bezproblémový chod původních 32bitových VST pluginů (sám, tak nějak ze zvyku dodnes používám řadu oblíbených pluginů z doby před cca 6-8 lety, jejichž někteří výrobci už ani neexistují, a nevzdám

se jich podobně jako klávesák archaického, ale oblíbeného zvukového modulu).

Zásadní pro postprodukcí je spolupráce s obrazovou složkou a to nejen v SD ale i HD rozlišení. Formátů, které Nuendo 5 podporuje je široká řada: vedle obvyklého QuickTime a AVI jsou to MPEG-1/2/4, DV nebo z MPEG-2 vycházející DVD-Video formát VOB. Použití rozhraní FireWire pro výstup video signálu na počítačích Mac bylo již možné v předchozí verzi, nyní tuhle volbu umožní i Nuendo provozované na PC.

Filmová a televizní postprodukce také kladly nároky na správu stop a zvukových souborů. Zatímco „bigbit“ i v dnešní době natočíte do pár stop, a ani kytarista po probdělé noci vám nenahraje víc než několik (desítek) verzí sóla, editace „filmového“ zvuku jsou dlouhé měsíce nekončící práce a tisícovky střihů na stovce audio stop. Proto každý sebekratší kus zvukového záznamu (kytarový riff, úder na činel, vrznutí dveří nebo třeba jedno jediné slovo) má prostor pro vlastní popisky a „tagy“. Budete-li dělat např. dabing, lze si seřadit projekt podle herců nebo postav (nebo obojího – když k namluvení padesáti původních postav máte dva dny a sotva tučet domácích herců). Popisky obsahují nejenom „co“, „kdo“, timecode a délku, ale i třeba celý text dabingu v původním i novém znění. Nuendo také dokáže načíst obvyklý standard **střihové soupisky CMX 3600 EDL** a umí import/export ve formátu CSV. Tyto detaily možná nevyužijete v situaci, kdy je třeba dozpívat vokály do desítek písní

Klíčové funkce v NUENDO 5:

V rámci projektu, z libovolné pozice na časové ose, stejně jako napříč audio stopami, lze označit a uložit tzv. **Clip Package**, a libovolně jej přemístit, použít jinde, archivovat, přesunout na jiný počítač či harddisk...

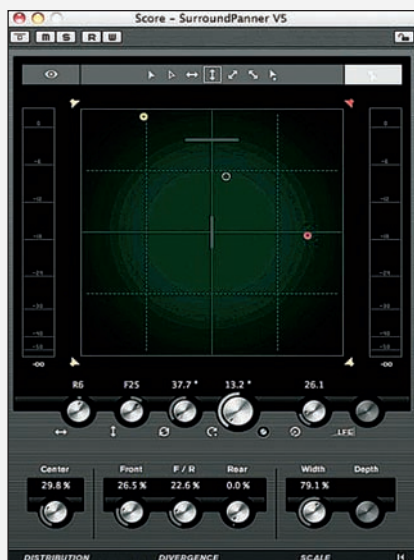
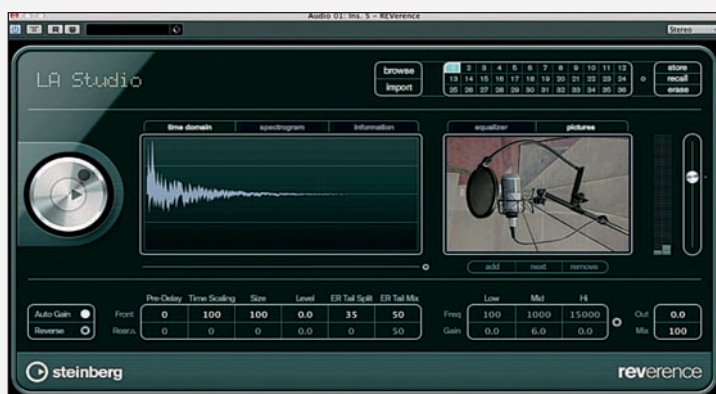

Velmi viditelná novinka jsou tzv. **Wave Meters**, které eliminují neustálé přepínání (nebo přebíhání očí na systému s více monitory) mezi editačním a mixážním oknem. Horní část každého faderu lze z klasické nabídky zobrazení jako jsou EQ, inserty, Aux nebo VU metr přepnout na „waveform“ křivky z editačního okna, ovšem ve velmi revoluční a netradiční podobě „na výšku“.

Databáze MediaBay při prvním otevření provede kompletní sken vybraných složek a disků a zpřístupní tak nejen veškeré zvukové a video soubory, samplů, Clip Packages, MIDI a smyčky, ale také presety nastavení stop a VST pluginů.

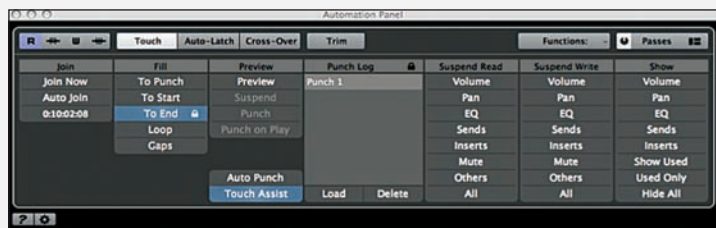
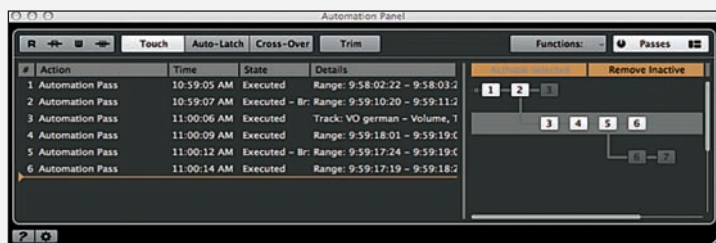
KLÍČOVÉ FUNKCE V NUENDO 5:

Nuendo 5 přichází s více než padesátkou VST pluginů a efektů, ve většině případů v nejnovějším formátu VST3. Pro studia zabývající se filmovou postprodukcí bude zřejmě nejzásadnější nový Surround Panner V5.

Každý jistě ocení nový konvoluční reverb **Steinberg REVerence** (obr. nahoře).

Nová okna automatizace.

Tempo & SignatureTrack

jednoho CD a popisky se vejdou mezi řádky oxeroxovaného menu nejbližší čínské restaurace. Zejména u týmové práce, kdy se na video postprodukcí současně podílí nebo střídá několik zvukařů, a kompletně ozvučujete i hodinový pořad každý týden jsou tyto možnosti k nezaplacení.

Další drobnost, která šetří čas a významně usnadňuje práci, jsou nové „balíčky klipů“. V rámci projektu, z libovolné pozice na časové ose stejně jako napříč audio stopami lze označit a uložit tzv. **Clip Package**, a libovolně jej přemístit, použít jinde, archivovat v databázi MediaBay nebo i přesunout na jiný harddisk nebo počítač. V praxi lze spolu sesadit například samplý bicích točené libovolným počtem (prostorových) mikrofonů, sbory, nebo vrstvit zvukové efekty. Až přistihnete budete ozvučovat automobilovou bouračku, nebudete muset pískání gum, mačkání plechů, řinkot skla, výbuch nádrže a kutálení upadlého kola dávat znovu dohromady jeden po druhém jako v minulém projektu, který jste z harddisku právě smazali. Na rozdíl od doby ještě nedávno minulé, kdy se pomocí formixu neustále bojovalo s nedostatkem stop, zůstávají jednotlivé elementy Clip Packages samostatné a po celou dobu mixu je lze spravovat zvlášť.

MediaBay - interní zvuková databáze (je také součástí Cubase) se prvně objevila v roce 2006 a Nuendo 5 teď nabízí její nejnovější podobu. První otevření po instalaci provede kompletní sken (uživatelé) vybraných složek a disků, pro práci tak zpřístupní veškeré zvukové soubory, samplý, zmíněné Clip Packages, video soubory, MIDI soubory a smyčky i presety nastavení stop a presety VST pluginů. Ať hledáte nastavení ekvalizeru té „superbasy“ co jsme točili loni na podzim, oblíbený hi-hatkový MIDI groove, bicí smyčku do nové písně nebo reverb do reklamního spotu (když si klient po roce

nechá udelat slovenskou verzí) – to vše je přehledně k dispozici s možností nastavení atributů, tagů a filtrů hledání. Tato data jsou navíc spravována lokálně, takže lze měnit popisky včetně „write-protected“ souborů (ať je to backup projektu na DVD-R nebo sdílený soubor v síti, ke kterému máte pouze „read-only“ přístup).

Na tyto detaily a nové možnosti budete jako uživatel přicházet postupně a pomalu – ale netřeba se bát.

Ovládání i celkový systém práce v Nuendu nedoznal zásadních změn a i „přestup“ ze starší verze (včetně sesterské Cubase) nebude nikomu činit zásadnější problémy. Těšit se můžete např. na nový **Direct Routing**, kdy v projektech s desítkami vstupů a výstupů lze snadno a globálně aktivovat jednotlivé I/O body. Praktický přínos má tato funkce také pro současné vytváření různých mixů v rámci jednoho projektu (např. surround 5.1 a stereo „downmix“).

Velmi viditelná novinka jsou tzv. **„Wave Meters“**, které eliminují neustálé přepínání (nebo přebíhání očí na systému s více monitory) mezi editačním a mixážním oknem. Horní část každého faderu lze z klasické nabídky zobrazení jako jsou EQ, inserty, Aux nebo VU metr přepnout na „waveform“ křivky z editačního okna, ovšem ve velmi revoluční a netradiční podobě „na výšku“. Průběh a zobrazená amplituda nahrávky dává při mixu ještě větší přehled o jednotlivých stopách, zejména pro tradiční „živý“ mix. Zvukař se tak v moderním pojetí symbolicky vrací do dávné doby analogového mixu, který se u delších audiovizuálních projektů neobešel bez předem připraveného grafického znázornění v podobě míchací „plachty“.

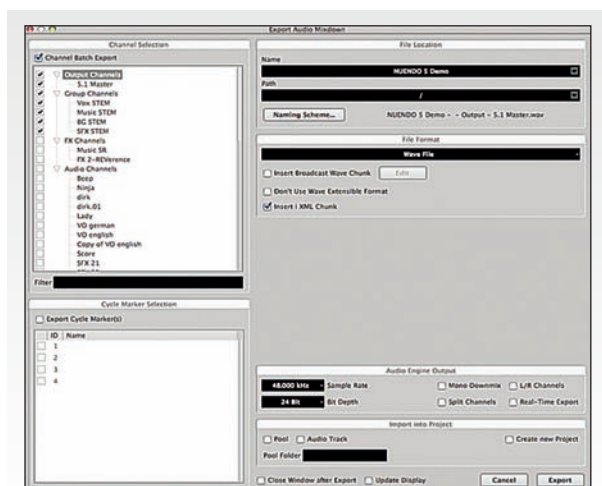
Nuendo 5 přichází s více než padesátkou VST pluginů a efektů, ve většině případů v nejnovějším formátu VST3. Pro studia zabývající se filmo-

vou postprodukci bude zřejmě nejzásadnější nový **Surround Panner V5**. Každý jistě ocení nový konvoluční reverb **Steinberg REVerence**. Procesorů pracujících na tomto principu je dnes celá řada (Aliverb, Space Designer, Waves IR-1...), REVerence je však první ve formátu VST3. Dokáže nejen emulovat místnost nebo prostředí, ale i reproduktory, analogová zařízení a další. Navíc funguje v libovolném počtu kanálů, nekončí tedy u režimu „true-stereo“, ale nabízí až pětikanálový surround (tedy do formátu 5.0 včetně). Pro hudební tvorbu nechybí plugin Pitch Correct (doladování vokálů a jednoglasých nástrojových partů), Pitch Driver zase s mnoha editovatelnými parametry přeladuje v rozsahu až 24 půltónů pro vytváření zajímavých zvukových efektů.

Hotové surroundové presety pro všechny obvykle používané vícekanálové systémy nemohou chybět, dlouhý výčet končí formátem 10.2 (!). Ačkoli tento dvanáctikanálový surround (kdy jsou dva klasické 5.1 systémy umístěny nad sebou) se v současné době nedá označit za jiný, než „experimentální“. Díky libovolně konfigurovatelným dvanácti surroundovým výstupům je Nuendo připraveno i na tuto maximalitu. Již od dávných verzí Nuendo v malém okně zobrazuje zbývající čas záznamu, s ohledem na aktuálně nastavenou vzorkovací frekvenci, bitové

rozlišení a počet navolených stop pro nahrávání. Nové velké okno „**Remaining Record Time**“ bude dobře viditelné i na malém notebooku při jakkoliv nehostinných podmínkách „lokačního“ nahrávání. Také lze aktivovat nahrávání do všech stop současně, pomocí klávesové zkratky, a aby na harddisku skončil opravdu celý koncert nebo divadelní představení, nová funkce **Lock Record** brání nechtěnému vypnutí nahrávání.

Deset let od své první verze je Nuendo 5 opravdu komplexní nástroj pro filmovou a televizní postprodukci, stejně jako hudební studia a „live“ aplikace. S ohledem na nelimitovaný výkon, veškeré nabízené možnosti a oblast plně profesionálního použití se cena 46 990,- Kč jeví vcelku příznivě. Výrazně nižší jsou ceny dostupného upgrade - z verzí Nuendo 2/3 (12 890,- Kč) a Nuendo 4 (6.390 Kč). Kdo potřebuje výkon Nuenda obohatit o „hudební“ vlastnosti Cubase, má k dispozici **Nuendo Expansion Kit**. Za 7 790,- Kč rozšíříte Nuendo o notační nástroje, tisk partitur i širokou řadu VST nástrojů (Groove Agent One, HALion One, Prologue, Spector, Mystic, Embracer, Monologue) VST Expression, podporu MusicXML a plnou kompatibilitu s projekty Cubase 5. Častý a mylný názor „proč Nuendo, když máme Cubase“ je tak minulostí.

Batch Export

Prostor pro Vaši reklamu

Advertisement Space

www.music-store.cz

Prostor pro Vaši reklamu

Advertisement Space

www.music-store.cz

Prostor pro Vaši reklamu

Advertisement Space

www.music-store.cz